

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 16 maja 2024 r.
znak sprawy: BM.zp.058.23.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedź na interpelację nr 2568

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 2568 złożoną przez Posła na Sejm RP Panią Annę Gembicką w sprawie protestów rolników, przedstawiam następujące informacje w odniesieniu do przedstawionych w przedmiotowym wystąpieniu zagadnień.

„Wprowadzenie ceł i kontyngentów taryfowych na płody rolne i produkty z Ukrainy. (...) Czy Ministerstwo widzi możliwość wprowadzenia kontyngentów lub systemu kaucyjnego, który znalazł się w programie wyborczym PSL, oraz czy planuje podjąć działania w kierunku wprowadzenia takich rozwiązań”

W imporcie z Ukrainy do UE przed wybuchem wojny obowiązywały stawki celne wynikające z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina i będącej jego częścią umowy o Pogłębionej i Kompleksowej Strefie Wolnego Handlu (DCFTA). Na mocy tej umowy cła UE na większość towarów ukraińskich zostały zniesione, z wyjątkiem niektórych towarów rolnych, dla których liberalizacja ceł została ograniczona.

Ograniczenie to w większości polega na ustanowieniu bezcłowych kontyngentów taryfowych (TRQ), po przekroczeniu których import nadal jest możliwy, ale podlega unijnym stawkom celnym obowiązującym poza kontyngentami (erga omnes).

Obecnie wszelkie cła, które miały jeszcze zastosowanie zgodnie z Układem o stowarzyszeniu, zostały jednostronnie i czasowo zawieszono po przyjęciu przez UE w 2022 r. autonomicznych środków handlowych (ATM). Zawieszenie dotyczy również TRQ i ceł, które obowiązywały po ich przekroczeniu.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od kilku miesięcy zabiegało o modyfikację rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ATM, aby wyłączyć z niego towary najbardziej wrażliwe (tj. wrócić do kontyngentów taryfowych i ceł wynikających z umowy DCFTA) oraz aby wzmocnić i przyspieszyć przepisy dotyczące możliwości wprowadzenia przez Komisję Europejską (KE) środków ochronnych ograniczających bezcłowy import z Ukrainy.

Nie wszystkie z naszych postulatów dotyczących rozporządzenia ATM zostały uwzględnione. Jednak w wyniku naszej aktywności mają być przyjęte rozwiązania wzmacniające ochronę sektora rolnego w porównaniu z obecnym stanem prawnym. Dla najbardziej wrażliwych produktów takich jak cukier, jaja czy mięso drobiowe, a także owies, niektóre przetwory zbożowe oraz miód, przewidziany jest automatyczny mechanizm przywrócenia przez Komisję Europejską kontyngentów taryfowych (TRQ) i ceł zgodnych z Układem o stowarzyszeniu UE-Ukraina, jeśli import z Ukrainy przekroczy średnią z okresu referencyjnego (II połowa 2021, całe lata 2022 i 2023). W przypadku wszystkich produktów objętych ATM (tj. nie w pełni zliberalizowanych w umowie stowarzyszeniowej z Ukrainą), w razie gdyby import powodował zakłócenia na rynku, kraje członkowskie będą mogły wnioskować do KE o przywrócenie ceł lub przyjęcie innych środków ograniczających import.

Informuję ponadto, że w dalszym ciągu obowiązuje zakaz importu z Ukrainy kukurydzy, pszenicy, rzepaku i słonecznika oraz niektórych produktów ich przetwórstwa wprowadzony przez Polskę od 16 września 2023r. Decyzja Polski o jednostronnym przedłużeniu i rozszerzeniu zakresu towarowego zakazu jest kwestionowana zarówno przez KE, jak i Ukrainę. Może się wiązać z negatywnymi konsekwencjami w postaci wszczęcia wobec naszego kraju postępowania naruszeniowego na wniosek KE lub podmiotu gospodarczego. Może też prowadzić do działań odwetowych strony ukraińskiej w postaci barier w dostępie do rynku ukraińskiego dla polskiego eksportu (Ukraina już zaskarżyła omawiany zakaz do WTO). W związku z tym Polska prowadzi rozmowy z Ukrainą na temat wypracowania dwustronnych zasad handlu, które byłyby akceptowalne dla Polski, dla KE i strony ukraińskiej, a jednocześnie zapobiegałyby

nadmiernemu przywozowi towarów rolnych z Ukrainy i destabilizacji polskiego rynku rolnego. W celu usprawnienia i przyspieszenia rozmów do udziału w spotkaniach ministrów rolnictwa Polski i Ukrainy zaangażowane zostały także organizacje rolnicze z obu krajów.

W związku z odwołaniem ukraińskiego ministra rolnictwa i powołaniem ministra tymczasowego, aktualnie rozmowy mogą spowolnieć ale staramy się je podtrzymywać na szczeblu technicznym i dyrektorskim.

Jednocześnie chciałbym zauważyć, że postulat wprowadzenia kaucji w tranzycie leży w gestii Ministerstwa Finansów (Krajowej Administracji Skarbowej).

„Brak zgody na ratyfikowanie przez Polskę umów o wolnym handlu pomiędzy Unią Europejską a państwami trzecimi, których realizacja mogłaby godzić w interesy polskich producentów rolnych oraz krajowych przetwórców rolno-spożywczych - proszę o informację jaki jest status procedowanych przez UE umów o wolnym handlu z państwami trzecimi oraz jakie działania Ministerstwo Rolnictwa oraz Rząd RP zamierza podjąć na forum UE w tym zakresie?”

MRiRW monitoruje stan negocjacji umów o wolnym handlu prowadzonych przez KE z krajami trzecimi. Zgłaszamy na bieżąco postulaty wprowadzenia do umów zapisów służących interesom sektora rolnego. Są to np. postulaty: ograniczenia liberalizacji ceł w przypadku towarów wrażliwych, uwzględnienia zapisów wprowadzających możliwość stosowania środków ochronnych na wypadek nadmiernego wzrostu importu, zagrażającego stabilności rynkowej, uzależnienia preferencji w dostępie do rynku UE od spełnienia przez importowane produkty unijnych standardów i wymogów produkcji rolnej, jak również eliminacji lub przynajmniej ograniczenia barier w dostępie do rynków krajów trzecich, na które napotyka polski eksport.

Te i inne postulaty zgłaszamy do wiodącego w sprawach handlu Ministerstwa Rozwoju i Technologii, które następnie prezentuje je w dyskusjach na forum UE właściwych dla Wspólnej Polityki Handlowej. Prezentujemy je również na forach właściwych dla rolnictwa.

MRiRW nie popiera zawarcia umów, co do których mamy obawy o ich możliwy negatywny wpływ na rolnictwo. Należy jednocześnie pamiętać, że za każdym razem decyzja w sprawie konkretnej umowy zapada na podstawie jej

całościowej oceny i analizy bilansu zysków i strat. Umowy obejmują wiele sektorów gospodarki – nie tylko handel towarami rolnymi, ale również przemysłowymi, dot. rybołówstwa, liberalizacji rynku usług, zamówień publicznych i innych obszarów.

Odnosząc się do projektu umowy z Mercosurem, informuję, że negocjacje umowy o wolnym handlu UE-Mercosur zasadniczo zakończyły się w 2019 r. Jak dotąd KE nie wystąpiła jednak z formalnym wnioskiem do Rady UE o zgodę na podpisanie tej umowy. Jeśli KE wystąpi z takim wnioskiem, to wiodące w sprawach handlowych Ministerstwo Rozwoju i Technologii przygotuje stanowisko Rządu, które będzie uzgadniane międzyresortowo. Zaznaczam jednak, że w okresie poprzedzającym zakończenie negocjacji dzięki staraniom grupy krajów członkowskich, w tym Polski, koncesje taryfowe dla Mercosuru na najbardziej wrażliwe towary rolne zostały ograniczone kontyngentami taryfowymi (TRQ). Do projektowanej umowy wprowadzono również zapisy w sprawie klauzuli ochronnej, umożliwiające czasowe wycofanie koncesji w przypadku wzrostu importu powodującego szkodę dla produkcji UE. Niemniej jednak wciąż formułowane są poważne wątpliwości co do możliwego negatywnego wpływu umowy z punktu widzenia rynku rolnego UE oraz ochrony klimatu i środowiska w krajach Mercosur i w skali globalnej. Dlatego MRiRW nie popiera szybkiej finalizacji prac nad zawarciem tej umowy. Przed wystąpieniem przez KE z oficjalnym wnioskiem o podpisanie umowy z Mercosurem należy wyjaśnić wszelkie wątpliwości.

Jeśli chodzi o inne negocjowane umowy handlowe wymienione w postulatach rolników, informuję, że negocjacje umowy o wolnym handlu (FTA) z Australią zostały zawieszona i nie są prowadzone, natomiast negocjacje z Indiami są na początkowym etapie. Rynek indyjski jest chroniony wysokimi cłami, więc w wyniku tych negocjacji polscy eksporterzy towarów rolnych mogliby również uzyskać istotne korzyści.

„Wprowadzenie embarga na produkty żywnościowe z Rosji i Białorusi – jak Ministerstwo ocenia możliwość wprowadzenia takiego embarga?”

W wyniku działań Polski i innych krajów UE o podobnym stanowisku Komisja Europejska zaproponowała 22 marca 2024 r. podniesienie ceł na przywóz do UE zbóż, nasion oleistych i produktów pochodnych z Rosji i Białorusi, w tym pszenicy kukurydzy, rzepaku. Realizacja tej propozycji będzie oznaczać wprowadzenie ceł wobec Rosji i Białorusi znacznie wyższych niż cła stosowane wobec któregośkolwiek

innego partnera handlowego UE (znacznie przekraczających poziom wynikający z klauzuli najwyższego uprzywilejowania w WTO). KE jest zdania, że to działanie sprawi, iż import objętych tą regulacją produktów z obu krajów na rynek UE stanie się nieopłacalny, a więc będzie mieć efekt podobny do embarga. Projekt ten jest obecnie przedmiotem dyskusji. Polska popiera politycznie propozycję KE.

„Realizacja szczegółowych kontroli fitosanitarnych i weterynaryjnych na granicach – rolnicy często wskazują, że należy wzmocnić system kontroli na granicy, w taki sposób aby zapewnić, że produkty, które nie zostały wyprodukowane w ramach systemów tożsamych do tych wymaganych na terenie Unii Europejskiej, nie powinny mieć prawa wjazdu na teren Wspólnoty. Czy Ministerstwo planuje zmiany w przepisach krajowych w zakresie systemu kontroli produktów roślinnych lub zwierzęcych? Czy planowane jest podjęcie działań na forum UE przez Rząd RP w zakresie zmian dot. systemu bezpieczeństwa żywności na terenie Unii Europejskiej? Jak tak, to jakie działania są planowane?”

Organy Inspekcji Weterynaryjnej (IW) prowadzą nadzór, w tym kontrolują import:

- 1) produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi;
- 2) produktów pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (pasze zawierające elementy pochodzenia zwierzęcego);
- 3) pasz niezawierających tkanek zwierząt - zbóż przeznaczonych na cele paszowe oraz innych pasz pochodzenia roślinnego.

Graniczny lekarz weterynarii jest organem właściwym do prowadzenia urzędowej kontroli, w punktach kontroli granicznej (BCP), przywożonych na terytorium Unii Europejskiej przesyłek w oparciu o przepisy rozporządzenia (UE) nr 2017/625(1), która obejmuje:

- kontrolę dokumentów - weryfikacja świadectw urzędowych, poświadczeń urzędowych oraz innych dokumentów, w tym dokumentów o charakterze handlowym, które muszą towarzyszyć przesyłce;
- kontrolę identyfikacji - sprawdzenie, czy zawartość i oznakowanie przesyłki, plomby i środki transportu odpowiadają informacjom zawartym w świadectwach urzędowych, poświadczeniach urzędowych lub innych dokumentach towarzyszących przesyłce;

- kontrolę bezpośrednią – inspekcja towarów oraz w stosownych przypadkach oględziny opakowania, środków transportu, oznakowania i temperatury, a także pobieranie próbek do analiz, badania lub diagnostyki oraz inne kontrole niezbędne do sprawdzenia zgodności z przepisami prawa.

Urzędowa kontrola produktów pochodzenia zwierzęcego przywożonych z państw trzecich (w tym z Ukrainy) odbywa się na zasadach określonych w przepisach Unii Europejskiej (brak w tym zakresie przepisów krajowych).

Każda przesyłka produktów pochodzenia zwierzęcego podlega kontroli dokumentacji - najczęściej jest to wymagane przepisami świadectwo zdrowia, sygnowane przez właściwy do certyfikacji urzędowy organ w państwie trzecim, w którym poświadczono są określone warunki dla przywożonego towaru.

Kontrola identyfikacji i kontrola bezpośrednia prowadzone są z częstotliwością określoną w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 2019/2129(2), które ustala podstawowe poziomy częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich dla poszczególnych grup towarów, z uwzględnieniem dostępnych ocen naukowych i informacji dotyczących ryzyka związanego z tymi towarami. W ramach kontroli bezpośredniej pobierane są wyrywkowo próby do badań laboratoryjnych, m.in. w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, pozostałości leków weterynaryjnych oraz skażeń radioaktywnych. Kontrole te dotyczą również norm określonych w rozporządzeniu (UE) 2023/915(3).

Urzędowa kontrola przywożonych z państw trzecich (w tym z Ukrainy) pasz niezawierających tkanek zwierząt i zbóż przeznaczonych na cele paszowe wykonywana jest w oparciu o przepisy krajowe – art. 46 ustawy o paszach(4) (przepisy unijne nie uwzględniają konieczności takiej kontroli) - każda przesyłka pasz, w tym zbóż przeznaczonych na cele paszowe, poddawana kontroli urzędowej na granicy podlega weryfikacji dokumentów towarzyszących przesyłce (świadectwo zdrowia nie jest wymagane przepisami prawa), natomiast częstotliwość kontroli identyfikacji i kontroli bezpośredniej wynika z przeprowadzanej przez Inspekcję Weterynaryjną analizy ryzyka zgodnie z art. 44 rozporządzenia (UE) nr 2017/625.

Podczas urzędowej kontroli, graniczny lekarz weterynarii ma prawo pobrać próbki do badań laboratoryjnych - zgodnie z Planem Urzędowej Kontroli Pasz (opracowanym przez Głównego Lekarza Weterynarii) lub z tzw. „podejrzenia”, jeżeli ma wątpliwości w stosunku do danej przesyłki.

Należy również mieć na uwadze, że powiatowi lekarze weterynarii pełnią nadzór nad wszystkimi podmiotami sektora paszowego w kraju. W ramach nadzoru sprawowanego nad podmiotami importującymi i/lub wprowadzającymi do obrotu pasze, pobierane są próbki do urzędowych badań laboratoryjnych, zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy o paszach oraz art. 14 lit. h rozporządzenia (UE) 2017/625.

W przypadku uzyskania informacji o niezgodnym wyniku badań, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 50 ust. 4 ustawy o paszach, niezwłocznie podejmuje działania mające na celu niedopuszczenie do wykorzystania takiej paszy w żywieniu zwierząt. Ponadto, powiatowy lekarz weterynarii, w zależności od poczynionych ustaleń i zakresu nieprawidłowości, stosuje katalog działań przewidzianych w art. 138 rozporządzenia (UE) 2017/625 (m.in. wycofanie towaru lub jego zniszczenie).

W przypadku gdy importowana z państwa trzeciego przesyłka nie spełnia wymagań przywozowych (stwierdzenie uchybień, nieprawidłowości, niezgodne wyniki badań laboratoryjnych, błędne oznakowanie lub brak oznakowania produktu), organy urzędowej kontroli na granicy podejmują działania mające na celu niedopuszczenie do wykorzystania, w żywieniu ludzi lub zwierząt, zakwestionowanego produktu – nie zostaje wydana decyzja zezwalająca na wwóz na terytorium UE, towar nie jest dopuszczony do obrotu, a przesyłka podlega odesłaniu do państwa pochodzenia lub zniszczeniu.

Reasumując, przeprowadzone przez Inspekcję Weterynaryjną, kontrole urzędowe przesyłek pochodzących z państw trzecich jak dotąd nie wykazały, aby ww. towary stanowiły istotne zagrożenie dla zdrowia i życia zwierząt lub polskich konsumentów.

Jednocześnie chciałbym poinformować, że obecnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie są prowadzone prace legislacyjne zmierzające do zmiany systemu kontroli urzędowej, prowadzonej przez Inspekcję Weterynaryjną, przesyłek pochodzących z państw trzecich.

„Jak Ministerstwo odnosi się do projektu złożonego przez posłów należących do klubu Koalicji Obywatelskiej, który dotyczy ograniczenia hodowli zwierząt

futerkowych? Czy Ministerstwo planuje wdrożenie programów pomocowych ze środków krajowych, dla hodowców zwierząt, w szczególności trzody chlewnej? Jeśli tak, to jakie wsparcie jest planowane i jakie będą zasady tych programów?”

Obecnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie są prowadzone prace legislacyjne, których celem byłoby wprowadzanie zakazu chowu i hodowli zwierząt gospodarskich, w tym zwierząt futerkowych.

Produkcja zwierzęca, w tym kwestie związane z hodowlą zwierząt i wsparciem postępu biologicznego, są traktowane jako nierozzerwalny element rolnictwa w Polsce niezbędny dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego.

Ministerstwo realizuje zadania dotyczące określania zasad i kierunków wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na wspieranie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej w zakresie hodowli i ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. W związku z tym, w ramach kompetencji pozostaje wsparcie hodowli zwierząt gospodarskich, związane z udzielaną pośrednio pomocą dla hodowców w formie subsydiowanych usług polegających na:

- 1) prowadzeniu ksiąg hodowlanych (pomoc o stawce do 100% kosztów kwalifikujących się do objęcia dotacją),
- 2) prowadzeniu oceny wartości użytkowej lub hodowlanej zwierząt (pomoc o stawce do 70% kosztów kwalifikujących się do objęcia dotacją).

Pomoc ta udzielana jest na zasadach określonych w rozporządzeniu w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa(6).

Dodatkowo w 2023 r. zwiększono dotacje na postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej w celu zwiększenia potencjału hodowli świń, stanowiących bazę dla produkcji tych zwierząt. Zwiększenie stawek nastąpiło poprzez rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa, które weszło w życie 23 sierpnia 2023 r.

Rozporządzenie to wskazuje obecnie łączną roczną stawkę dotacji na pomoc dla hodowców świń w ww. zakresie wynoszącą 8 817 000 zł (3 529 000 zł na prowadzenie ksiąg hodowlanych i 5 288 000 zł na prowadzenie oceny wartości użytkowej świń), co

stanowi wzrost o 2 933 000 zł. Termin składania wniosków na udzielenie dotacji upływa 30 czerwca 2024 r.

Jakie jest stanowisko Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie przepisów tzw. odtwarzania natury? Czy od 13.12.2023 r. Ministerstwo podejmowało działania w zakresie wyrażenia stanowiska dot. tych przepisów? Czy Ministerstwu znane jest stanowisko Ministerstwa Klimatu i Środowiska w tym zakresie? Czy są rozbieżności w zakresie stanowisk tych dwóch resortów? Jeśli tak, to jakie?

W zakresie postulatu dotyczącego przepisów tzw. odtwarzania natury, należy wskazać, że 22 czerwca 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych (Nature Restoration Law) wraz z towarzyszącą mu oceną wpływu.

Wniosek powiązany jest z Europejskim Zielonym Ładem, tj. unijną strategią na rzecz bioróżnorodności 2030 „Przywracanie przyrody do naszego życia”. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi we współpracy z Ministerstwem Klimatu i Środowiska (MKiŚ), które jest resortem wiodącym i koordynującym wdrażanie przepisów projektu rozporządzenia na poziomie krajowym, zgłaszało negatywne stanowisko do zaproponowanych przepisów oraz informowało o możliwych niekorzystnych dla rolników konsekwencjach wynikających z konieczności realizacji celów dotyczących odtworzenia ekosystemów rolniczych, w szczególności: odtwarzania osuszonych torfowisk, zwiększenia liczebności ptaków i motyli krajobrazu rolniczego oraz odsetka gruntów rolnych z elementami krajobrazu o wysokiej różnorodności.

W wyniku uwag, m.in. Polski, złagodzone przepisy w zakresie ekosystemów rolnych i zwiększono elastyczność dla państw członkowskich. Jednak nowe przepisy nadal wskazują m.in. na potrzebę przywracania osuszonych torfowisk (co najmniej 30% osuszonych torfowisk do 2030 r., z czego co najmniej 1/4 musi zostać nawodniona). Dodano również zapisy zapewniające dobrowolny charakter zobowiązań z zakresu nawodnień względem rolników. W przypadku ponownego nawadniania osuszonych torfowisk, umożliwiono obniżenie celów ze względu na znaczący negatywny wpływ, np. na infrastrukturę lub interes publiczny.

Pomimo wprowadzonych uproszczeń, przepisy ww. rozporządzenia budzą nadal duże obawy środowiska rolniczego, w szczególności w zakresie celu dotyczącego

ponownego odtworzenia osuszonych torfowisk, m.in. poprzez obowiązkowe nawodnienia. Rolnicy sprzeciwiają się kolejnym ograniczeniom w zakresie możliwości użytkowania przestrzeni rolnej i podkreślają podstawową funkcję rolnictwa, jaką jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego obywateli.

Z tego względu na posiedzeniu Rady UE w dniu 25 marca 2024 r. Polska miała zagłosować przeciwko przyjęciu tych przepisów. Z uwagi na przewidywany brak poparcia państw członkowskich dla tego rozporządzenia Prezydencja belgijska odłożyła to głosowanie. Obecnie nie jest znany termin zakończenia prac nad tym projektem rozporządzenia.

„Jak wskazali rolnicy w swoim piśmie, kluczem do odzyskania i utrzymania opłacalności produkcji roślinnej jest odbudowa i rozwój hodowli w Polsce. Rolnictwo działa jak system naczyń połączonych - nie można wyłączyć jednego elementu, bez silnego oddziaływania na inne sektory. Dodatkowo, w związku z zawirowaniami na globalnych rynkach, wzrostem cen środków do produkcji, a także wzrostem obciążeń administracyjnych, rolnicy związani z chowem i hodowlą zwierząt znaleźli się w wyjątkowo trudnej sytuacji. Jak Ministerstwo odnosi się do projektu złożonego przez posłów należących do klubu Koalicji Obywatelskiej, który dotyczy ograniczenia hodowli zwierząt futerkowych? Czy Ministerstwo planuje wdrożenie programów pomocowych ze środków krajowych, dla hodowców zwierząt, w szczególności trzody chlewnej? Jeśli tak, to jakie wsparcie jest planowane i jakie będą zasady tych programów?”

W odniesieniu do postulatu dotyczącego wdrożenia programów pomocowych ze środków krajowych dla hodowców zwierząt, w szczególności trzody chlewnej oraz zasad tych programów należy nadmienić, że w chwili obecnej nie istnieją żadne przepisy, które nakazywałyby rolnikom ograniczanie liczby zwierząt, które utrzymują.

Obecnie nie są też prowadzone dyskusje nad propozycjami prawnymi, które wymuszałyby na rolnikach ograniczenie pogłowia. Przeciwnie, wdrażany jest szereg instrumentów wsparcia służących rozwojowi tej gałęzi produkcji rolnej. MRiRW dostrzega szczególne trudności, których doświadczają rolnicy utrzymujący zwierzęta.

W Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR), w ramach płatności bezpośrednich, przewidziane zostało wsparcie do zwierząt we

wszystkich dopuszczonych przepisami UE sektorach, tj. wołowiny i cielęciny (płatność do bydła), mleka i przetworów mlecznych (płatność do krów), mięso baranie i mięso kozie (płatność do owiec i płatność do kóz). Płatności te mają charakter powszechny, są skierowane do wszystkich hodowców bydła, owiec i kóz w całym kraju i do wszystkich ras.

W przypadku **płatności do bydła** i **płatności do krów** wprowadzone zostały pewne zmiany w porównaniu do rozwiązań obowiązujących do 2022 r. Mianowicie, z uwagi na specyficzne trudności, jakich doświadczają rolnicy z województw, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest niższa od średniej krajowej (tj. lubelskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego) mogą oni ubiegać się o wsparcie posiadając tylko 1 szt. kwalifikujących się zwierząt (w pozostałych województwach – tak jak do 2022 r., co najmniej 3 szt.). Pozostałe warunki (maksymalna liczba sztuk zwierząt kwalifikujących się do płatności - 20 szt. w przypadku obu płatności, wiek nieprzekraczający 24 miesięcy - w przypadku płatności do bydła oraz wiek ponad 24 miesiące - w przypadku płatności do krów) nie uległy zmianie.

Wsparcie do owiec przysługuje rolnikom posiadającym co najmniej 10 macierek owczych w wieku co najmniej 12 miesięcy. Płatność ta przyznawana jest do wszystkich kwalifikujących się zwierząt (macierek owczych) w gospodarstwie (brak limitu).

Natomiast wsparcie do kóz przysługuje rolnikom posiadającym co najmniej 5 samic kozy w wieku co najmniej 12 miesięcy. Wsparcie wypłacane jest do wszystkich kwalifikujących się zwierząt (samic kóz) w gospodarstwie.

Szczegółowe informacje dotyczące płatności do zwierząt w kampanii 2023 r. zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 1. Dane dotyczące płatności związanych z produkcją do zwierząt w kampanii 2023 r*

Rodzaj płatności	Liczba wnioskujących [tys.]	Wnioskowana liczba szt. zwierząt [tys.]	Stawka [PLN]	Koperta finansowa [mln PLN]
Płatność do bydła	196,4	2 300,4	343,46	787,3
Płatność do krów	151,6	1 604,5	439,41	703,9

Rodzaj płatności	Liczba wnioskujących [tys.]	Wnioskowana liczba szt. zwierząt [tys.]	Stawka [PLN]	Koperta finansowa [mln PLN]
Płatność do owiec	3,6	194,0	116,44	21,5
Płatność do kóz	1,3	27,0	47,84	1,2

* Dane ARiMR do ustalenia stawek płatności bezpośrednich za 2023 r.

Ogółem w latach 2024-2027 na wsparcie związane do zwierząt Polska zamierza przeznaczyć ok. 1,37 mld EUR (w tym ok. 714,3 mln EUR na płatność do bydła, ok. 631,7 mln EUR na płatność do krów, ok. 19,4 mln EUR na płatność do owiec oraz ok. 1,1 mln EUR na płatność do kóz).

Ponadto, w ramach PS WPR w I filarze, rolnicy mogą również otrzymać wsparcie w ramach Interwencji 4.6 - ekoschemat Dobrostan zwierząt. Rolnikom jest udzielane wsparcie finansowe za realizację zobowiązań w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie obowiązkowe normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa oraz powszechnie stosowane praktyki. Celem tego wsparcia jest zrekompensowanie rolnikom dodatkowych kosztów i utraconych dochodów w wyniku prowadzenia praktyk hodowlanych związanych z podwyższonym dobrostanem zwierząt.

W ramach ekoschematu Dobrostanu zwierząt wspierane są następujące gatunki i grupy zwierząt, tj. świnie (lochy i tuczniki), bydło (krowy mleczne, krowy mamki i opasy), owce, kozy, konie oraz drób (kury nioski, kurczęta brojlery, indyki z przeznaczeniem do produkcji mięsa), a rolnik ma do dyspozycji 13 wariantów.

W odniesieniu do świń i bydła zastosowanie ma tzw. system punktowy polegający na możliwości wyboru przez rolnika z katalogu poszczególnych praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt – praktyk możliwych do realizacji w danym gospodarstwie. Każdej praktyce (zgodnie z poniższą tabelą) została przypisana odpowiednia liczba punktów. Płatność dobrostanowa przyznawana jest zgodnie z liczbą uzyskanych przez rolnika punktów za realizację wybranej praktyki lub wybranych praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt. W przypadku świń

rolnik jest zobowiązany do realizacji jednej z dwóch praktyk polegających na zwiększeniu powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach co najmniej o 20% lub co najmniej o 50% warunkujących realizację pozostałych dostępnych praktyk.

Rolnicy wnioskujący o płatność dobrostanową są wynagradzani za podwyższone warunki utrzymywania zwierząt, w tym m.in. zapewnienie zwiększonej powierzchni bytowej, ale także zapewnienie wypasu, wybiegu, ściółki.

Dodatkowo w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt w 2024 r. wprowadzono płatności dla rolników utrzymujących zwierzęta zgodnie z wymogami krajowych systemów jakości, tj. bydło rzeźne (krowy mamki i opasy) zgodnie z wymogami systemu QMP oraz świnie i drób rzeźny (kurczęta brojlery i indyki) zgodnie z wymogami systemu QAFP, z tytułu obowiązujących w tych systemach ograniczeń w zakresie stosowania antybiotyków.

Szczegółowe informacje dotyczące płatności dobrostanowych w kampanii 2023 r. zostały przedstawione w tabeli 2 i 3.

Tabela 2. Stawki płatności w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt w odniesieniu do zwierząt gatunków świnia oraz bydło - kampania 2023 r.

Wariant	Praktyka	Liczba punktów na sztukę zwierzęcia	Wysokość stawki płatności	
		pkt/szt.	zł/pkt	zł/szt.
Dobrostan loch	1. Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	3,9	104,00 zł	405,60 zł
	2. Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	9,3	104,00 zł	967,20 zł
	3. Utrzymywanie na ściółce	1,6	104,00 zł	166,40 zł
	4. Późniejsze odsadzanie prosiąt	2,7	104,00 zł	280,80 zł
Dobrostan tuczników	1. Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	0,4	104,00 zł	41,60 zł
	2. Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	0,6	104,00 zł	62,40 zł
	3. Utrzymywanie na ściółce	0,6	104,00 zł	62,40 zł
	4. Utrzymywanie w cyklu zamkniętym	0,3	104,00 zł	31,20 zł
Dobrostan	1. Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w	6,9	104,00 zł	717,60 zł

krów mlecznych	pomieszczeniach lub w budynkach			
	2. Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	10,0	104,00 zł	1 040,00 zł
	3. Utrzymywanie na ściółce	1,0	104,00 zł	104,00 zł
	4. Późniejsze odsadzanie cieląt	1,7	104,00 zł	176,80 zł
	5. Zapewnienie wybiegu	2,0	104,00 zł	208,00 zł
	6. Zapewnienie wypasu	3,1	104,00 zł	322,40 zł
Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach	1. Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	3,6	104,00 zł	374,40 zł
	2. Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	9,1	104,00 zł	946,40 zł
	3. Utrzymywanie na ściółce	0,9	104,00 zł	93,60 zł
	4. Zapewnienie wybiegu	1,5	104,00 zł	156,00 zł
	5. Zapewnienie wypasu	1,5	104,00 zł	156,00 zł
Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym		3,8	104,00 zł	395,20 zł
Dobrostan opasów	1. Zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	0,8	104,00 zł	83,20 zł
	2. Zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	2,0	104,00 zł	208,00 zł
	3. Utrzymywanie na ściółce	0,9	104,00 zł	93,60 zł
	4. Zapewnienie wybiegu	2,8	104,00 zł	291,20 zł
	5. Zapewnienie wypasu	2,9	104,00 zł	301,60 zł

Tabela 3. Stawki płatności w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt w odniesieniu do pozostałych gatunków zwierząt - kampania 2023 r.

Wariant	Wysokość stawki płatności (zł/szt.)
Dobrostan owiec	160,68 zł
Dobrostan kur niosek	14,72 zł
Dobrostan kurcząt brojlerów	0,21 zł
Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa	3,12 zł
Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach	449,98 zł
Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym	203,72 zł
Dobrostan kóz	155,18 zł

Wartość punktu oraz stawki płatności ustalane są corocznie wg kursu EUR/PLN z ostatniego dnia roboczego września danego roku oraz średniej liczby zwierząt, które kwalifikują się do płatności w okresie przestrzegania wymogów, ustalonej przez ARiMR na podstawie danych zawartych w IRZ Plus.

Budżet tego ekoschematu w ramach kampanii 2023 r. wyniósł 199 mln euro, natomiast w ramach kampanii 2024 r., planowany budżet wyniesie ok. 248 mln euro.

Całkowita alokacja finansowa (w latach 2023-2027) dla ekoschematu Dobrostan zwierząt wynosi łącznie ok. 1,199 mld euro.

Dodatkowo, informuję, że w PS WPR w II filarze przewidziano Interwencję 6. *Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie*. Pomoc w ramach tej interwencji przyznawana jest rolnikom realizującym programy ochrony zasobów genetycznych, które są kierowane przez Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy. Jednym z warunków uczestnictwa w programie prowadzonym przez IZ-PIB jest objęcie oceną wartości użytkowej zwierząt.

Płatność przysługuje przez okres 5 lat do sztuki zwierzęcia dla następujących ras:

- bydło - polskie czerwone, biało-żółte, polskie czerwono-białe, polskie czarnobiałe. Stawki płatności: 2738 zł/szt. (użytkowanie mleczne), 1752 zł/szt., (użytkowanie mięsne). Przewidziano też płatność dodatkową rekompensującą koszty udostępnienia samców w celu pozyskania nasienia w wysokości 15131 zł/szt.,
- konie - koniki polskie, huculskie, małopolskie, śląskie, wielkopolskie, zimnokrwiste w typie sokólskim i sztumskim). Stawki płatności wynoszą od 2185 zł/szt. do 5925 zł/szt.,
- owce - wrzosówka, świniarka, olkuska, polska owca górską odmiany barwnej, merynos odmiany barwnej, uhruska, wielkopolska, żelaźnieńska, korideil, kamieniecka, pomorska, cakiel podhalański, merynos polski w starym typie, czarnogłówna, owca pogórza, polska owca górską i biało-żółta owca mięsna. Stawka płatności wynosi 500 zł/szt.,
- świnie – puławska, złotnicka biała, złotnicka pstra. Stawka płatności: 1335 zł/szt.,
- kozy - koza karpacka, koza kazimierzowska i koza sandomierska. Stawka płatności wynosi 953 zł/szt.

Ponadto, w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 realizowany jest Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt, dzięki któremu możliwe jest uzyskanie wsparcia finansowego do samic określonych gatunków i ras zwierząt objętych programem ochrony zasobów genetycznych prowadzonym przez Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie. Wsparcie dotyczy takich samych ras i jest przyznawane w takiej samej kwocie jak w przypadku interwencji Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

„Zwiększenie pułapu DJP/gospodarstwo do jakiego rolnikom przysługuje wsparcie do produkcji zwierzęcej do poziomu 450 DJP/gospodarstwo”

W zakresie postulatu dotyczącego zwiększenia pułapu DJP/gospodarstwo, do jakiego rolnikom przysługuje wsparcie do produkcji zwierzęcej do poziomu 450 DJP/gospodarstwo należy wskazać, że w przypadku wsparcia związanego z produkcją, realizowanego w ramach płatności bezpośrednich, nie stosuje się pułapu DJP w przeliczeniu na gospodarstwo. Jak już to zostało wyjaśnione powyżej wsparcie to przysługuje do każdej sztuki kwalifikującego się do płatności zwierzęcia.

Natomiast w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt, realizowanego w ramach PS WPR, płatność dobrostanowa dla rolników przystępujących do ekoschematu Dobrostan zwierząt przyznawana jest z zastosowaniem poniższych progów degresywności:

- do 100 DJP - 100% płatności,
- powyżej 100 DJP do 150 DJP - 75% płatności,
- powyżej 150 DJP - brak płatności.

Ekoschemat Dobrostan zwierząt został skonstruowany w oparciu o zgłaszane przez rolników postulaty, które zostały ujęte w zatwierdzonym w dniu 31 sierpnia 2022 r. przez Komisję Europejską Planie Strategicznym WPR na lata 2023-2027. Na wniosek organizacji reprezentujących m.in. producentów trzody chlewnej, bydła mięsnego, bydła mlecznego czy drobiu, w celu ukierunkowania wsparcia na małe i średnie gospodarstwa rolne, wprowadzono w ekoschemacie Dobrostan zwierząt degresywność, według której płatność dobrostanowa w obrębie danej grupy

technologicznej zwierząt (np. lochy, tuczniki, krowy mleczne czy opasy) przyznawana jest do 150 DJP/gospodarstwo.

Należy jednak zaznaczyć, że degresywność płatności dobrostanowej w ramach obowiązującego PS WPR, nie dotyczy płatności do zwierząt utrzymywanych w systemie rolnictwa ekologicznego oraz płatności do loch lub tuczników utrzymywanych w ramach krajowego systemu jakości QAFP, jeżeli rolnik ubiega się o te płatności na uproszczonych zasadach oraz płatności w ramach praktyki polegającej na utrzymywaniu zwierząt zgodnie z wymogami krajowych systemów jakości QAFP i QMP.

W przypadku zwiększenia poziomu DJP należy mieć na uwadze, że budżet ekoschematów, w tym ekoschematu Dobrostan zwierząt, jest ściśle określony, a objęcie wsparciem większej liczby zwierząt wiąże się ze zwiększeniem zapotrzebowania na środki. Budżet przeznaczony na ekoschematy stanowi minimum 25% kwoty płatności bezpośrednich/rok. Mając na uwadze wprowadzenie nowej płatności w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt oraz planowany nowy ekoschemat Grunty wyłączone z produkcji, a także większe zainteresowanie rolników wnioskowaniem o ekoschemat Dobrostan zwierząt (w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku rolnicy złożyli o ok. 30% więcej wniosków), należy szczegółowo przeanalizować możliwości budżetowe dokonywania zmian w zakresie progów degresywności. Ponadto, wymagałoby to także zmian PS WPR w tym zakresie i akceptacji Komisji Europejskiej.

Odnosząc się do postulatu dotyczącego **odejścia od pomysłu oparcia systemu decyzji kredytowych i inwestycyjnych o wyliczany dla produktów wytwarzanych w gospodarstwach ślad węglowy** należy wskazać, że przedmiotowa kwestia znajduje się w kompetencjach Ministerstwa Finansów.

„Pomoc dla producentów rolnych prowadzących produkcję zwierzęcą”

Na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.) dla producentów rolnych zajmujących się chowem i hodowlą zwierząt zostały

wprowadzone różne formy pomocy mające na celu odbudowę, wsparcie, realizację działań inwestycyjnych dla producentów utrzymujących zwierzęta:

1). Pomoc dla producentów świń na refundację wydatków poniesionych na działania związane z bioasekuracją:

Pomoc jest udzielana na:

- zakup mat dezynfekcyjnych;
- zakup sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych;
- zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego;
- zabezpieczenie budynków, w których są utrzymywane świnię, przed dostępem zwierząt domowych;
- przebudowę lub remont pomieszczeń w celu utrzymywania świń w gospodarstwie w odrębnych, zamkniętych pomieszczeniach mających oddzielne wejścia oraz niemających bezpośredniego przejścia do innych pomieszczeń, w których są utrzymywane inne zwierzęta kopytne - w przypadku gospodarstwa, w którym utrzymuje się średniorocznie nie więcej niż 50 sztuk świń (dodany w 2022 r.).

Pomoc ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie. Termin składania wniosków w danym roku kalendarzowym minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra najpóźniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia terminu składania tych wniosków.

2) Pomoc finansowa do zakupu buhaja.

Dotacja przysługuje producentowi rolnemu, który zakupił w roku złożenia wniosku o udzielenie pomocy lub w roku poprzedzającym rok złożenia takiego wniosku co najmniej jednego czystorasowego buhaja rasy mięsnej w wieku powyżej 13 miesięcy, dla którego wystawiono świadectwo zootechniczne, o którym mowa w art. 30 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świń, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii oraz

zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 652/2014, dyrektywy Rady 89/608/EWG i 90/425/EWG i uchylającego niektóre akty w dziedzinie hodowli zwierząt.

Pomoc, ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie i udzielana będzie zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Wysokość pomocy ustala się jako iloczyn kwoty 5000 zł i liczby zakupionych buhajów nie większej niż iloraz średniej liczby krów w gospodarstwie i liczby 15. Wniosek można złożyć na formularzu opracowanym i udostępnionym ARiMR nie później niż do dnia 30 listopada danego roku.

3) Preferencyjny kredyt bankowy na ponowne uruchomienie produkcji świń po zaprzestaniu produkcji w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem ASF.

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji, na zakup:

- 1) nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz;
- 2) kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczycy, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka;
- 3) loszek, knurów lub warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport;
- 4) maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni;
- 5) innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Wysokość kredytu nie może przekroczyć:

- 1) 50 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń;
- 2) 100 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń;

- 3) 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń;
- 4) 800 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń;
- 5) 1 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.

Kredytobiorca płaci oprocentowanie należne bankowi w wysokości 0,3 oprocentowania, jednak nie mniej niż 1% (obecnie ok. 3,04 % w skali roku). Pomoc ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

4) Pomoc finansowa w związku z zaprzestaniem produkcji z powodu obowiązującego zakazu utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Celem pomocy jest wsparcie producentów świń, którzy utracili dochody w związku z zaprzestaniem produkcji świń. Kwota pomocy stanowi iloczyn średniej rocznej liczby świń utrzymywanych w gospodarstwie w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym został wprowadzony zakaz (jednak nie więcej niż 200 sztuk dla jednego producenta świń), i kwoty 1 zł oraz liczby dni w danym roku kalendarzowym obowiązywania zakazu.

Średnią roczną liczbę świń ustala się na podstawie danych zawartych w rejestrze zwierząt gospodarskich i siedzib stad tych zwierząt, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, jako iloraz sumy świń utrzymywanych w gospodarstwie w ostatnim dniu każdego miesiąca z 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym wprowadzono zakaz i liczby miesięcy, przez które świnie były utrzymywane w gospodarstwie.

Pomoc jest udzielana za okres obowiązywania zakazu.

Wnioski o przyznanie pomocy należy składać do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Pomoc może być przyznawana i wypłacana jedynie do dnia 15 stycznia 2025 r.

5) Pomoc na finansowanie lub dofinansowanie kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie, ponoszonych przez producenta rolnego prowadzącego gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej, będącego mikroprzedsiębiorcą, małym albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia 2022/2472.

Pomoc udzielana jest do wysokości:

- 100% kosztów zbioru i transportu każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;
- 100% kosztów unieszkodliwienia każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce lub kozy, podlegającej badaniu w kierunku zakaźnych encefalopatii zwierząt (TSE) zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz.Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289);
- 75% kosztów unieszkodliwienia każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce lub kozy, niepodlegającej badaniu w kierunku zakaźnych encefalopatii zwierząt (TSE) zgodnie z przepisami rozporządzenia wymienionego w pkt 2, lub z gatunku świnie lub konie. Kwota jaką ewentualnie będą zobowiązani zapłacić rolnicy zależy od wieku i gatunku padłego zwierzęcia.

Pomoc udzielana jest za pośrednictwem podmiotów utylizacyjnych.

6) Kredyt na utrzymanie płynności finansowej (linia UP) w celu poprawy płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy.

Kredyty te zgodnie z obowiązującymi przepisami mogą być udzielane nie później niż do dnia 30 czerwca 2024 r.

Pomoc polega na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych producentowi rolnemu na uregulowanie zobowiązań finansowych związanych z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym oraz

ponoszenie przez producentów rolnych bieżących nakładów przyczyniających się do poprawy płynności finansowej.

Kredytowaniem może być objęta produkcja rolna prowadzona w ramach działalności wymienionych w „Wykaz działalności w zakresie rolnictwa, przetwórstwa produktów rolnych, przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub w zakresie rybactwa śródlądowego”, m.in. chów i hodowla świń.

Kwota kredytów udzielonych producentowi rolnemu nie może przekroczyć kwoty:

- 100 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni nie większej niż 50 ha użytków rolnych;
- 200 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 50 ha i nie większej niż 100 ha użytków rolnych;
- 400 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 100 ha użytków rolnych.

Oprocentowanie należne bankowi płacone przez kredytobiorcę wynosi 2% .

7) Kredyty na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej.

Pomoc polega na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych producentowi rolnemu na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej.

Kwota kredytu nie może przekroczyć:

- a) 80% wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 5 mln zł, w przypadku inwestycji realizowanych w gospodarstwie rolnym,
- b) 70% wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 8 mln zł w przypadku inwestycji realizowanych w dziale specjalnym produkcji rolnej.

Oprocentowanie kredytu na realizację inwestycji jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona o nie więcej niż 2,5 punktu procentowego. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez kredytobiorcę w wysokości 0,67 oprocentowania płaconego bankowi, jednak nie mniej niż 3%, natomiast Agencja - w pozostałej części.

Pomoc suszowa 2023 r.

Producenci rolni, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2023 r. niekorzystnych zjawisk atmosferycznych mogli składać wnioski o pomoc, o której w § 13zde rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od 29 lutego do 15 marca 2024 r.

Obecnie trwa wydawanie decyzji i wypłata pomocy dla producentów rolnych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Do 13 maja 2024 r. pomoc otrzymało ponad 69,5 tys. producentów rolnych na kwotę ponad 523 mln zł.

Problemy ze zbytem towarów

Producenci kukurydzy, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę mogli ubiegać się na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o pomoc finansową.

Wnioski o w/w pomoc można było składać do dnia 29 lutego 2024 r. we właściwym biurze powiatowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wysokość pomocy ustalana była jako iloczyn deklarowanej przez producenta kukurydzy we wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich za 2023 rok, powierzchni upraw kukurydzy, z wyłączeniem kukurydzy na kiszonkę, nie większej niż 100 ha, i stawki pomocy, która jest zróżnicowana i wynosi od 1000 do 500 zł w zależności od województwa.

Obecnie Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa kończy wypłatę tej pomocy producentom rolnym. Do 15 maja br. ponad 167 tys. rolników otrzymało ponad 710 mln zł.

Ponadto informuję również, że Rada Ministrów w dniu 25 kwietnia br. przyjęła rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (opublikowane w Dzienniku Ustaw poz. 657), które przewiduje udzielanie pomocy dla producentów zbóż, która ma na celu oprócz zrekompensowania rolnikom

poniesionych strat, także intensyfikację obrotu zbożami i opróżnienie magazynów przed żniwami.

O powyższą pomoc będą mogli ubiegać się producenci rolni, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy i którzy dokonali sprzedaży w okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 maja 2024 r. pszenicy, żyta, jęczmienia, pszenżyta lub mieszanek zbożowych podmiotom prowadzącym działalność w zakresie obrotu, skupu lub przetwórstwa zbóż, jak również podmiotom skupującym zboża w związku z prowadzoną przez te podmioty produkcją zwierzęcą.

„W związku z trudną sytuacją finansową w rolnictwie, a także problemami ze zbytem towarów, rolnicy domagają się obniżenia, lub anulowania drugiej raty podatku rolnego za rok 2024 lub też wskazanie magazynu, do którego rolnicy będą mogli opłacić równowartość podatku rolnego w formie płodów rolnych, zgodnych z cennikiem GUS - czy Ministerstwo pracuje nad rozwiązaniami, które odpowiadałyby na postulaty zgłoszone przez rolników w tym zakresie?”

Projekt ustawy o pomocy producentom rolnym w zapłacie części podatku rolnego za 2024 r., który był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych, jest obecnie przygotowany do przesłania do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów.

W projekcie ustawy proponuje się, że część zapłaty IV raty podatku rolnego za 2024 r. nastąpiła ze środków budżetu państwa na podstawie wniosku o pomoc złożonego przez producentów rolnych do urzędu gminy/miasta lub producenci rolni otrzymają częściową refundację na rachunek bankowy, wskazany we wniosku o pomoc, w przypadku dokonania zapłaty w całości podatku rolnego za 2024 r. do dnia złożenia wniosku o pomoc.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.);
- (2) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/2129 z dnia 25 listopada 2019 r. ustanawiające przepisy dotyczące jednolitego stosowania poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich określonych przesyłek zwierząt i towarów wprowadzanych do Unii (Dz. Urz. UE L 321 z 12.12.2019, str. 122, z późn. zm.);
- (3) Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/915 z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów niektórych zanieczyszczeń w żywności oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1881/2006 (Dz.U. UE L 119 z 5.5.2023, str. 103, z późn. zm.);
- (4) Ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1149);
- (5) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1898);
- (6) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1170, z późn. zm.),
- (7) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 1562).
- (8) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach schematów na rzecz dobrostanu zwierząt w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 797, z późn. zm.).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów – Departament Spraw Parlamentarnych